

Kokkulepe ehitusvaldkonna seitsme suure sammu astumiseks

9. juuni 2021, Tallinn

Käesolevaga meie, allakirjutanud, lepime kvaliteetse elukeskkonna loomise huvides kokku dokumendi „Ehituse pikk vaade 2035“ eesmärkide elluviimises. Käesoleva kavatsusega ei teki allakirjutanutel uusi juriidilisi või rahalisi kohustusi, kuid me võtame eestvedajatena ühise moraalse vastutuse eesmärkide elluviimises.

Meie visioon 2035 on:

Eesti chitatud keskkond on kasutajakeskne ja **teenib kvaliteetse elukeskkonna loomise üldeesmärki**. Meie arendused on **kõikide kasutajate vaatest läbimõeldud, funktsionaalsed ja järgivad kvaliteetse ruumi aluspõhimõtteid**.

Ehitusotsused tehakse pikaajaliselt ette mõeldes, andmete tuginedes ja säästlikult, luues kogu ehitise eluringi jooksul tasakaalu ökoloogiliste ja majanduslike aspektide vahel. Ruumi loomisel peetakse kohaliku kogukonna ja huvitatud osapooltega dialoogi ning arvestatakse nende huve ja vajadusi.

Avalik sektor on eestvedajaks ja eeskujuks nii targa tellimise kui ka innovatsiooni soodustamise osas. Me aitame kaasa kõige uuemate tehnoloogiate ja materjalide väljatöötamisele ja kasutuselevõtule ning digitaalsed lahendused ning standardid tagavad, et ehitus toimub koostööna tellija ja teostaja vahel võrdselt kvaliteetse tulemuse eest vastutades. Ehituse pikaajaline riiklik planeerimine tagab kontratsükliilise majandamise.

Ehitustegevus on kiire ja kvaliteetne ning korraldatud **läbipaistva protsessina**. Ehitusvaldkonnas **kasutatakse nutikaid ja teedrajavaid lahendusi** ning nende leidmiseks tehakse koostööd nii omavahel kui ka teadusasutustega. Samaaegselt arvestab ehitussektor **ajaloolise ja kultuurilise kontekstiga** ning kasutab seda olulise ressursi ja tööriistana. Ehitussektor on ühiskonnas väärtustatud tegevusala, meil töötavad oma **ala spetsialistid** ning ehitusvaldkond on **atraktiivne eriala õppimiseks**.

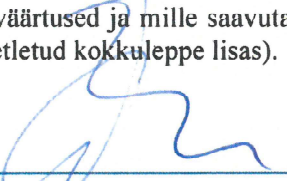
Eesti ehitussektori **tootlikkus** on selle kõige tulemusel Euroopa parim tase, meie ehitustooted ja -teenused on rahvusvaheliselt **kõrge konkurentsivõimega** ning soodustavad Eesti majandusarengut parimal võimalikul moel.

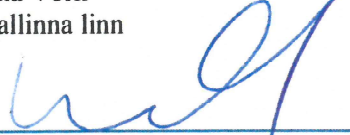
Lähtume **seitsmest suurest sammust**, millel põhinevad meie koostöö väärtused ja mille saavutamiseks viime vastavalt ühiselt koostatavale rakenduskavale ellu **38 tegevust** (loetletud kokkuleppe lisas).

Taavi Aas, majandus- ja taristuminister
Vabariigi Valitsus

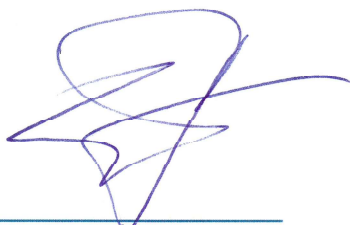

Urmas Klaas
Tartu linn

Andro Mänd
Eesti Arhitektide Liit

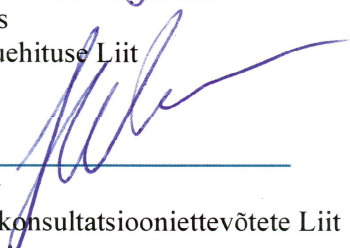

Eha Võrk
Tallinna linn

Raivo Rand
Eesti Ehitusettevõtjate Liit

Mart Kalm
Eesti Kunstiakadeemia

Sven Pertens
Eesti Taristuehituse Liit

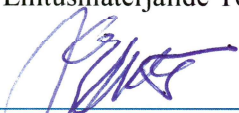
Keijo Vaher
Eesti Ehituskonsultatsiooniettevõtete Liit

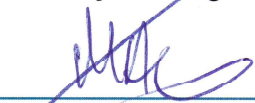
Riho Oras
Eesti Ehitusinseneride Liit

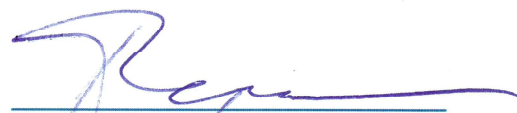
Enno Rebane
Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liit

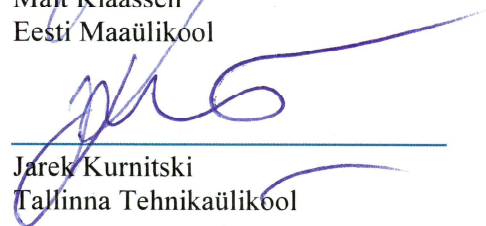
Kaie Enno
Eesti Planeerijate Ühing

Madis Avi
Digitaalehituse klaster

Mait Klaassen
Eesti Maaülikool

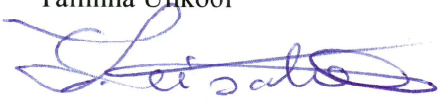
Jarek Kurnitski
Tallinna Tehnikaülikool

Aivars Alt
Tallinna Tehnikakõrgkool

Helen Sooväli-Sepping / Katrin Saks
Tallinna Ülikool

Siim Leisalu
Eesti Puitmajaliit

„Ehituse pikk vaade 2035“ eesmärgid ja tegevused

EESMÄRK 1: KVALITEETSE ELUKESKKONNA KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED ON KOKKU LEPITUD JA OSAPOOLED VIIVAD SEDA ÜHESKOOS ELLU

Tegevus 1.1: Elukeskkonna ja ruumipoliitika ning ehituse ja elamumajanduse arengudokumentide koostamine.

- Väljund 1: Uus üleriigiline planeering.
- Eestvedaja¹: RAM.
- Kaasatavad²: MKM, KEM, KUM, KOVid.
- Väljund 2: Ehituse ja elamumajanduse valdkonna arengudokument.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatavad: RAM, KEM, KUM, KOVid.

Tegevus 1.2: Kvaliteetse ruumi põhimõtete detailsem kirjeldamine ja rakendamine.

- Väljund: juurutamisvõimaluste kirjeldamine; RESi ettepanekute põhimõtete muutmine ja kvaliteetse ruumi aluspõhimõtete kriteeriumite lisamine põhjenduste juurde; ettepanekute tegemine põhimõtete lisamiseks üldplaneeringutesse; KOVide investeeringute mahtude analüüs, mille alusel saavad valdkondlikud ministriumid teha vajadusel RES lisataotlusi.
- Eestvedaja: RAM.
- Kaasatavad: MKM, KUM, RKAS, KOVid.

Tegevus 1.3: Elamumajanduspoliitika väljatöötamine ning rakendamine vastava arengudokumendi (tegevus 1.1) ühe tegevusena. Elamuinvesteeringute fondi teenuste loomine KredExi juurde.

- Väljund: elamumajanduspoliitika väljatöötamine ja kirjeldamine; elamuinvesteeringute fondi asutamine KredExi juurde, rahastuse leidmine ja finantside suunamine fondi.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatavad: RK, RAM, KOVid.

Tegevus 1.4: Pikaajaliste mõjude hindamise sisseviimine ruumiotsustesse.

- Väljund: Analüüside juhendi koostamine (mis juhtudel on kindlad analüüsid vajalikud).
- Eestvedaja: MKM
- Kaasatavad: RAM, KUM, RKAS.

Tegevus 1.5: Kvaliteetse elukeskkonna edendamise koostöö- ja toimetudeli väljatöötamine.

- Väljund: Koostöö- ja toimetudeli väljatöötamine.
- Eestvedaja: RAM
- Kaasatavad: RK, MKM, KEM, KUM, KOVid.

¹ Eestvedaja käesoleva dokumendi mõistes on osapool, kes juhib tegevuse elluviimist rakenduskava alusel, tuginedes kaasatavate panusele.

² Kaasatav käesoleva dokumendi mõistes on osapool, kelle osalus tegevuse elluviimises on nõutav ja kelle seisukohtadega tuleb arvestada. Täiendavate osapoolte kaasamises lepitakse kokku tegevuste täitmise käigus.

Tegevus 1.6: Kaasamismudelite loomine.

- Väljund: kaasamisjuhendite uuendamine, ettepanekute ja täienduste esitamine Avatud Valitsemise partnerluse tegevuskavasse; e-ehituse platvormiga ühilduvad IT-lahendused ja erasektori rakendused kaasamise korraldamiseks.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatavad: RAM, Era, KOVid.

Tegevus 1.7: Ehitiste ja ehitamise ohutuse suurendamine.

- Väljund: Ehitusvigade pank; ehitusvigade analüüsi süsteem; juhtimiskoolitused; sisekliima nõuded.
- Eestvedaja: Era.
- Kaasatavad: MKM, KEM, KOVid.

Tegevus 1.8: „Eesti ehitussektori mudeli“ kirjeldamine ja tutvustamine.

- Väljund: Eesti ehitussektori mudeli kirjeldus; turundus- ja kommunikatsiooniplaan.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatav: Era.

EESMÄRK 2: RIIGI EHITUSINVESTEERINGUD ON KONTRATSÜKLILISED JA KOOSKÖLAS RIIGI STRATEEGILISE PLAANIGA

Tegevus 2.1: Kontratsüklilise plaani koostamine.

- Väljund: pikaajalised fiskaalprognosid; pikaajaline kontratsükliline ehitusinvesteeringute plaan.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatavad: RAM, KOVid.

EESMÄRK 3: AVALIK SEKTOR ON TARGA TELLIJANA EESTVEDAJAKS JA EESKUJUKS

Tegevus 3.1: Targa Tellija kontseptsiooni koostamine.

- Väljund: targa tellija kontseptsioon (juhendmaterjal).
- Eestvedaja: Era.
- Kaasatavad: MKM, RAM, KUM, RKAS, KEM, KOVid.

Tegevus 3.2: Avaliku sektori eeskuju seadmine, sh näidis- ja pilootprojektide elluviimine.

- Väljund: näidis- ja pilootprojektid; sisend valdkondlikku arengudokumenti ja targa tellija kontseptsiooni.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatavad: RAM, KUM, RKAS, KOVid.

Tegevus 3.3: Solidaarvastutuse kehtestamine tehingupartneri valikul ja tehingupartneri ees. Ehitustööde riigihangete standardi rakendamine ja vajadusel täpsustamine ehitusprotsesside läbiviimise kriteeriumite osas.

- Väljund: Hangete juhendi koostamine ja targa tellija kontseptsiooniga sidumine; riigihangete standardi uuendamine, standardi rakendamise koolitused ja teavitustegevus, vastutuskindlustuse põhimõtete ülevaatamine, vajadusel õigusaktide muutmine.
- Eestvedaja: Era.
- Kaasatavad: RAM, MKM, RKAS, KOVid.

Tegevus 3.4: Väärtus- ja koostööpõhiste riigi ehitushangete praktika juurutamine.

- Väljund: töögrupi moodustamine; analüüs, sh riigihangete seaduse analüüs ja vajadusel muutmine; hangete koostamise juhendid, kompetentsikeskuste kaasamine.
- Eestvedaja: RAM.
- Kaasatavad: MKM, KUM, RKAS, Era, KOVid.

Tegevus 3.5: Ebaausa konkurentsi vähendamine.

- Väljund: Riigihangete praktika analüüs ja analüüsi tulemuste elluviimine; hangete läbiviimise juhendi loomine; koolituste korraldamine.
- Eestvedaja: RAM.
- Kaasatavad: MKM, RKAS, Era, KOVid.

Tegevus 3.6: Bürokratia ja halduskoormuse vähendamine.

- Väljund: õiguslik analüüs ja selle tulemuste rakendamine.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatavad: JUM, KUM, KEM, Era, KOVid.

Tegevus 3.7: Kompetentsikeskuste mudeli väljatöötamine.

- Väljund: analüüs ja ettepanekud ehitusvaldkonna kompetentsi omavate asutuste tegutsemise aluseks olevate dokumentide täiendamiseks; kompetentsikeskuse rolli täitmise analüüsi läbiviimine.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatavad: KUM, RAM, RKAS, TRAM, valdkondlikud erialaliidud, KOVid.

Tegevus 3.8: PPP raamistiku väljatöötamine.

- Väljund: Suuremate avaliku sektori investeeringute PPP teostatavuse analüüsi praktika juurutamine ja rakendusmetoodika väljatöötamine, sh juhendid PPP protsessi elluviimiseks.
- Eestvedaja: RAM.

EESMÄRK 4: KOHALIK OMAVALITSUS ON RUUMILISE ARENGU KUJUNDAJA

Tegevus 4.1: Kohalike omavalitsuste investeeringute mahtude analüüs ning analüüsi tulemuste elluviimine.

- Väljund: KOVide investeeringute mahtude analüüs, mille alusel saavad valdkondlikud ministeeriumid teha vajadusel RES lisataotlusi.
- Eestvedaja: RAM.
- Kaasatavad: kõik valdkonna ministeeriumid, KOVid.

Tegevus 4.2: Kohalikes omavalitsustes pikaajaliste investeeringute kavandamise (ca 10 aasta vaates) praktika juurutamine.

- Väljund: KOVidele investeeringute targa kavandamise juhendi koostamine, koolitusprogrammid, vajadusel regulatsioonide muutmine.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatavad: RAM, KOVid.

Tegevus 4.3: Kohalikule omavalitsusele suunatud toetusmeetmete kasutamise kriteeriumite täiendamine.

- Väljund: Suunis kõikidele ministeeriumitele toetusmeetmete väljatöötamisel. Perioodi 2021-2027 struktuuriotoetuste rakenduskava täiendamine vastava nõudega.
- Eestvedaja: RAM.
- Kaasatavad: MKM, KOVid.

Tegevus 4.4: Parimate praktikate levitamine.

- Väljund: KOV-de vajaduste kaardistamine; koostöövõrgustiku ning tööriühmade loomine ja käivitamine.
- Eestvedajad: KOVid/ELVL, RAM, MKM.
- Kaasatavad: KUM.

Tegevus 4.5: Planeeringute koostamise ja elluviimise protsesside tõhustamine.

- Väljund: Planeerimis- ja ehitusvaldkonnas vajalike juhendmaterjalide koostamine/uuendamine; planeerimisseaduse ja ehitusseadustiku järelhindamise tulemusel vajadusel planeerimisseaduse ja ehitusseadustiku uuendamine; planeeringute üleriigilise digitaalse andmekogu ja vastava rahastuse olemasolul menetluskeskkonna loomine; planeeringuandmete kuvamine e-ehituse platvormil ja digitaalses ehitatud keskkonna kaksikus.
- Eestvedaja: RAM.
- Kaasatavad: MKM, KUM, KEM, KOVid.

EESMÄRK 5: LÄHTUTAKSE RINGMAJANDUSE PÕHIMÕTETEST

Tegevus 5.1: Jätkusuutliku ehitamise põhimõtete juurutamine.

- Väljund: kommunikatsioonikava; jätkusuutliku ehitamise rakkerühma kokkukutsumine; jätkusuutliku ehituse visioonidokument (sh kajastatakse nii ringmajanduse põhimõtete rakendamist, vee ja teiste loodusressursside säästlikku kasutamist, kui ka uusi innovaatilisi lahendusi kliimamuutuste leevendamiseks ning ühtlasi hoonete ehitamisel selliselt, et arvesse on võetud ka muutuvaid kliimatingimusi ja vajadusi kliimamuutustega kohaneda), sektori ettepanekud õppekavade täiendamiseks; kvaliteetse ruumi aluspõhimõtete juurutamiseks vajalik taseme- ja täiendõppe korraldus.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatavad: RAM, KUM, HTM, KEM, Era, KOVid.

Tegevus 5.2: Ringmajanduse printsiipide juurutamine.

- Väljund: ehitusjäätmete sisalduse kaardistus ja nende taaskasutatavuse hinnang; pilootprojektid (materjalide taaskasutus; ümbertöötlustehas); ehitus- ja lammutusjäätmete riiklik reeglistik ja tavapärane praktika; väärtuslike hoonete uuskasutamise soodustamine, hoone eluringi pikkuse hinnang ja regulatsioonide muutus; digitaalsete ja automaatsete lahenduste rakendamine uus-, taas- ja korduvkasutuse lihtsustamiseks; ringmajanduse uute rakendusvõimaluste väljaselgitamine läbi valdkondlike teadusuuringute.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatavad: KEM, KUM, valdkonnaga seotud haridusasutused.

Tegevus 5.3: Ruumiliste digiteisikute arendamine selliselt, et nad aitaksid paremini mõista ehitustegevuse ja kliimaeesmärkide täitmise omavahelisi seoseid.

- Väljund: IT-lahendused ja erasektori rakendused e-ehituse platvormil.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatavad: KEM, Era, valdkonnaga seotud haridusasutused.

Tegevus 5.4: Ehitise eluringi mõju hindamismetoodika välja töötamine ja juurutamine.

- Väljund: Kasvuhoonegaaside eelarve metoodika ja riiklikud hoonete kliimamõju regulatsioonid; planeeringute juhendi täiendamine; kogumõju arvutamise metoodika.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatav: KEM, valdkonnaga seotud haridusasutused.

Tegevus 5.5: Uuenduslike finantsmehhanismide väljatöötamine ja rakendamine.

- Väljund: uuring kasvuhoonegaaside kauplemissüsteemi osas; toetusmeetme ettepanek.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatav: KEM.

EESMÄRK 6: EHITUSVALDKOND EDENDAB INNOVATIIVSEID LAHENDUSI TOOTLIKKUSE JA KVALITEEDI TÕSTMISEKS

Tegevus 6.1: Tehaselise tootmise, modulaarsuse, robotiseerimise, automatiseerimise võimaluste rakendamise edendamine kompetentsikeskuste eestvedamisel.

- Väljund: pilootprojektide läbiviimine, rakenduse osakaalu tõstmine.
- Eestvedaja: Era.
- Kaasatavad: MKM, RKAS.

Tegevus 6.2: E-ehituse arendamine.

- Väljund: IT-analüüside koostamine, IT lahenduste loomine, digitaalehituse keskkondade arendamine, standardite koostamine, BIMi kasutuselevõtu kohustuslikuks muutmine avalikus sektoris ja kasutuselevõtu soodustamine.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatavad: RAM, RKAS, Era.

Tegevus 6.3: TAI toetusmeetmete väljatöötamine.

- Väljund: Struktuurifondide perioodi 2021-2027 rakenduskava ettepanekute koostamine; rahastusmeetmete (sh SF) väljatöötamine ja elluviimine; erasektori rahastuse kaasamise mudelite väljatöötamine; ettepanekud valdkondliku teadustegevuse rahastuse stabiliseerimiseks arvestades projektipõhist praktikat.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatavad: RAM, HTM, KUM, Era.

Tegevus 6.4: Ehitusvaldkonna arengukomisjoni ellukutsumine.

- Väljund: ehitusvaldkonna arengukomisjoni ellu kutsumine.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatavad: RAM, KUM, KEM, RKAS, Era, KOVid.

Tegevus 6.5: Toodete (sh korduskasutatud, jäätmetest teisene toore) sertifitseerituse tagamine ehk tehnilise hindamise asutuse loomine või selle funktsiooni andmine olemasolevale asutusele.

- Väljund: analüüs ja selle alusel otsuste tegemine (asutuse loomine või olemasoleva asutuse funktsioonide laiendamine, tellimuste suurendamine, funktsiooni andmine, vahendite võimaldamine, toetusmeetme loomine).
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatav: Era.

EESMÄRK 7: PARIMATE RAHVUSVAHELISTE PRAKTIKATEGA KOOLITATUD TÖÖTAJAD TOETAVAD SEKTORI ARENGUT

Tegevus 7.1: Ehitusvaldkonna õppimisvõimaluste analüüs ja analüüsi tulemuste elluviimine.

- Väljund: ehitusvaldkonna hariduse teemalise ümarlaua kokkukutsumine; analüüside läbiviimine ja selle tulemusel muudatuste elluviimine; õppevaliteedi töstmine.
- Eestvedaja: HTM.
- Kaasatavad: MKM, valdkonnaga seotud haridusasutused, KUM, RaM, Era.

Tegevus 7.2. Juhtimis- ja koostööoskuste kaasajastamine.

- Väljund: juhtimis- ja koostöökompetentsidega täiendatud kutsestandardid ja õppekavad.
- Eestvedaja: Era.
- Kaasatavad: HTM, valdkonnaga seotud haridusasutused.

Tegevus 7.3: Kutsetunnistuse (vm sarnase tunnistuse) nõude kehtestamine ehitusobjektidel töötavatele ehitustöölisele.

- Väljund: analüüs; vastavalt analüüsi tulemustele edasiste sammude määratlemine ja elluviimine.
- Eestvedaja: Era.

Tegevus 7.4: Täiendkoolituse programmide väljatöötamine ja pakkumine.

- Väljund: programmide väljatöötamine; programmide elluviimise rahastamine; analüüsi läbiviimine ja selle tulemuste rakendamine.
- Eestvedaja: Valdkonnaga seotud haridusasutused.
- Kaasatavad: HTM, MKM, KUM, Era.

Tegevus 7.5: Riikliku tööjõupoliitika, sh võõrtööjõupoliitika analüüs.

- Väljund: analüüs; vastavalt analüüsi tulemustele edasiste sammude määratlemine ja elluviimine.
- Eestvedaja: MKM.
- Kaasatavad: RAM, SIM, SOM, HTM.

Tegevus 7.6: Praktikavõimaluste pakkumise suurendamine, analüüs selle motiveerimise võimalustest ning võimalike ettepanekute rakendamine.

- Väljund: praktikakohtade pakkumise tõus, analüüs (sh maksuanalüüs); vastavalt analüüsi tulemustele edasiste sammude määratlemine ja elluviimine.
- Eestvedaja: Era.
- Kaasatavad: HTM, valdkonnaga seotud haridusasutused, RAM, SOM.